

Een tentoonstelling over landschappen

Dit jaar hebben we een schilderijtentoonstelling gemaakt over landschappen. We hebben 3 schilders gevraagd om hun schilderijen voor jullie op te hangen. We hebben daarnaast twee "videoschilders" die een landschap-op-video laat zien.

Bij landschappen hoef je niet alleen aan boerderijen en bomen te denken. Er zijn ook schilderijen bij van gebouwen en fabrieken. Dat noemen we dan een "stedelijk landschap" of een "industriel landschap". Als je dat soort schilderijen wilt maken, moet je erop uit. Wandelen, op de fiets of nog verder weg met auto, trein of vliegtuig. Als je verder weg gaat, kan de omgeving er anders uitzien dan dichtbij huis.

Tenminste als je het naschildert.

Klaas Bernink heeft in Twente veel gebouwen en fabrieken geschilderd. Hij heeft een foto of schetsje nodig om zijn landschap te kunnen schilderen. Je moet ook goed kunnen zien welk gebouw het was.

Teun Hetterscheid heeft het niet nodig om eerst een voorschetsje te maken. Hij schildert "uit het hoofd". Dat landschap is nergens precies zo te vinden, maar er staan wel allemaal dingen op, die je buiten kunt zien.

Ivo Kamphuis trekt met zijn rugzak naar Lapland en leeft een tijdje heel eenvoudig in het woeste landschap daar. Hij lijdt kou, heeft soms honger en voelt de omgeving in zijn botten. Dat heeft hij nodig om thuis landschappen te kunnen schilderen. Je merkt dat schilders op verschillende manieren geïnspireerd worden door de omgeving.

Ron Sluik en Reinier Kurpershoek gebruiken geen verf en kwast om te schilderen, maar een videocamera. De videobeelden zijn geen rustige landschappen. Ze filmen vanuit een trein van Berlijn naar Amsterdam. Soms zie je dingen die aan de oorlog doen denken. Je kunt op verschillende manieren naar buiten kijken vanuit een trein.

Als je schuin uit de trein naar voren of achteren kijkt, zie je het landschap veel rustiger dan wanneer je pal voor het raam recht naar buiten kijkt. Dan flitst alles in een schim voorbij. Dat hebben de 2 videoschilders ook gedaan met hun camera. Ze hebben ook vaak met hun camera-oog geknipperd waardoor het soms wat warrig lijkt. Je ziet wel dat je met een videocamera ook een indruk kunt geven van een landschap.

Klaas Bernink

Klaas Bernink werd geboren in 1913 te Glanerbrug. Zijn vader was textielarbeider. Na de lagere school moest Klaas boodschappen van winkeliers naar de klanten brengen. Hij deed dat op een transportfiets met een grote mand voorop. Toen hij 14 jaar was, moest hij ook aan het werk in een textielfabriek (dat mocht toen als je 14 jaar was). Klaas was één van de 6 kinderen in het gezin, dus er moest ook door de kinderen geld verdiend worden. Klaas tekende al vanaf zijn kinderjaren. Hij tekende over de kermis of Kerstmis en over fantasieën die hij kreeg als hij een boek las.

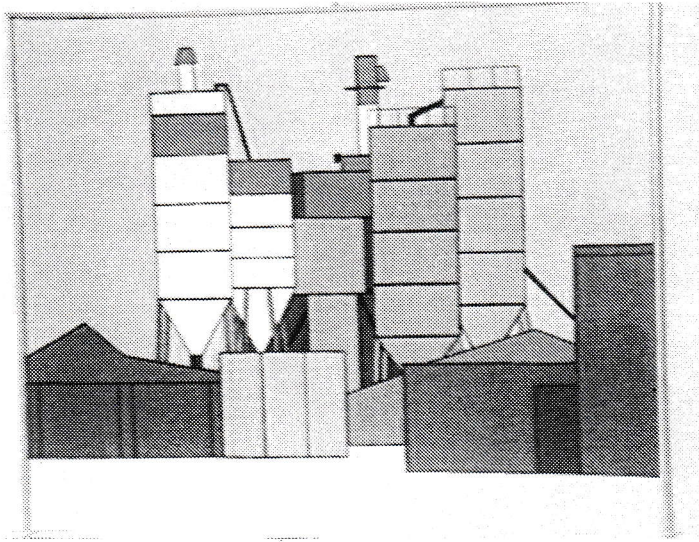
Hij was graag in de leer gegaan bij Nijgh, een decoratie- en reclameschilder, maar daar zou hij de eerste tijd niets verdienen, dus dat ging niet.

Als hij thuis kwam, na 8 uur werk in de fabriek, schilderde hij veel. Vooral gebouwen vond hij mooi. Toen in 1948 de Aki (kunstacademie) in Enschede werd opgericht, ging Klaas op zaterdagmiddag naar een teken- en schildercursus. Al gauw ging hij ook 's avonds naar die school.

Tot 1953 ging Klaas overdag nog gewoon naar de fabriek. Omdat o.a. de burgemeester vond dat Klaas Bernink zo goed schilderde, kreeg hij van de regering een uitkering, zodat hij niet meer naar de fabriek hoefde en de hele dag kon schilderen.

In opdracht van de gemeente Enschede schilderde hij veel gebouwen en fabrieken die misschien wel eens afgebroken zouden kunnen worden. Ook voor het provinciebestuur van Overijssel schilderde hij in de kop van Overijssel typische landschappen in die mooie strakke vorm.

Zoals je ziet op het fotootje, schildert hij de gebouwen in hele strakke vormen. Schilderijen van Klaas Bernink herken je direct door de eenvoudige vormen. De kleuren zijn ook heel strak en effen, maar passen heel goed bij elkaar. Kleine dingen laat hij weg. Ook mensen zie je bijna nooit op zijn schilderijen. Die gebouwen, fabrieken en landschappen schildert Klaas thuis in de woonkamer. Hij maakt eerst buiten een schetsje en foto's en schildert het dan thuis. Een echt atelier vindt hij niet nodig. Hij is nu ruim 80 jaar en schildert weer landschappen.

Teun Hetterscheid

Teun Hetterscheid werd geboren in 1957 in Huissen (bij Arnhem). In de huiskamer van zijn ouders hing een schilderijtje van een echtpaar voor het altaar. Dat was geschilderd door een buurvrouw. Hij weet nog dat hij als 8-jarige jongen dacht: "Dat kan ik beter". Toen voelde hij dus al iets voor schilderen. Huissen ligt vlakbij de Rijn. De indrukken die hij toen heeft opgedaan van de rivierlandschappen, verwerkte hij later in schilderijen waarin je de zee terugziet.

Maar voorlopig ging Teun na de lagere school naar de LTS (electrotechniek) en de MTS.

Maar na 1 jaar MTS zag hij het niet meer zitten en ging van school. Hij was toen 18 jaar. Hij woonde nog thuis en ging nu echt tekenen en schilderen. Toen hij 20 jaar was, besloot hij naar de Aki (kunstacademie) in Enschede te gaan. Zeven jaar ging hij naar die school. Niet elke dag. Men vond op de academie dat je zelf veel moest tekenen en schilderen om verder te komen en dat hoefde niet altijd op school.

Hij heeft nu zijn atelier in "De Villa" in Enschede. Daar werken nog meer kunstenaars en er is ook een expositieruimte.

Deze villa staat vlak bij de Gronausestraat aan het einde van de Boulevard.

Teun maakt schilderijen "uit het hoofd". Hij weet van te voren niet wat het wordt. Vaak zijn het landschappen met herkenbare dingen, maar geen eenvoudige landschappen met boerderijen, weiland en prikkeldraad. Soms ook staan er dingen in een landschap die er niet echt bijhoren, maar volgens Teun's fantasie wel.

Het haventje op de foto laat wat spullen op de voorgrond zien, maar die grote vorm vindt Teun er ook bijhoren. Het kan echter van alles zijn. Je mag er in zien wat je wilt. Gebruik je fantasie maar.

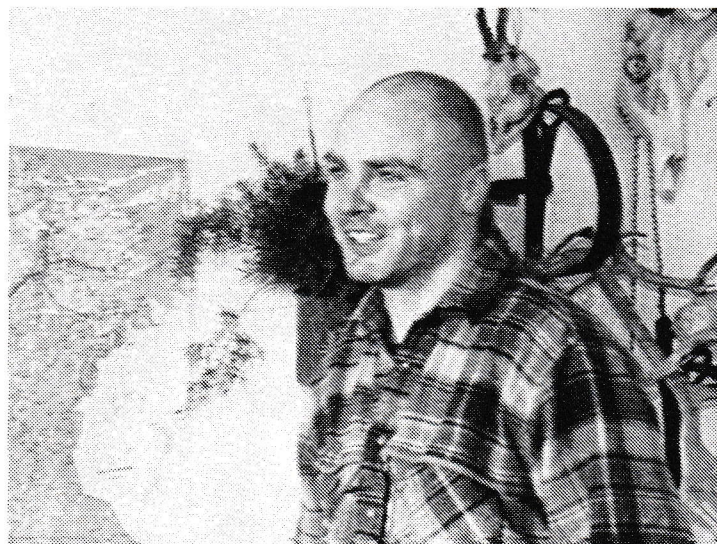
Ivo Kamphuis

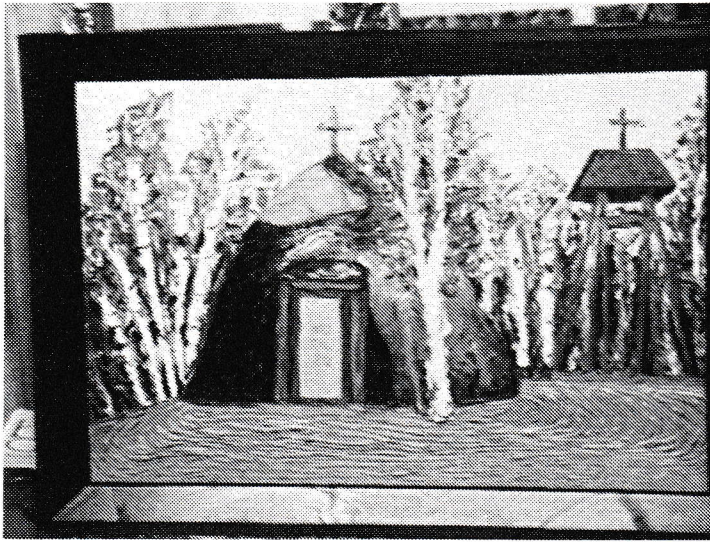
Ivo werd geboren in 1967 en woont in Enschede. Hij kreeg een opleiding op de Aki van 1988 - 1993. Ivo schildert in felle heldere kleuren landschappen van het hoge Noorden. Hij houdt ervan om alleen te zwerven in de natuur. Hij zegt er zelf het volgende van:

“De inspiratie (ideeën) voor mijn schilderijen doe ik grotendeels op tijdens mijn trektochten in het hoge Noorden van Europa en in het Duits/Nederlandse grensgebied. In Lapland maak ik lange voettochten.

Ik leef dan van het voedsel in mijn rugzak, aangezien je daar ver buiten de bewoonde wereld zit. In deze periode maak ik tekeningen en foto's van de omgeving, die ik later verwerk in mijn schilderijen. Schilderijen bestaan bij mij uit werkelijkheid en fantasie. In sommige gevallen zie je schilderijen waarin dingen zijn geplakt die niet in Lapland te vinden zijn. Dit om de kijker op een ander been te zetten (op andere gedachten te brengen).

Als er in mijn schilderijen een mens voorkomt, dit gebeurt echter zelden, dan is deze slechts aanwezig als negatieve tegenpool (om mensen te laten zien dat ze slecht met de natuur omgaan).

Al lopend en fietsend vind ik klemmen, klapvallen, roofvogelvalen, strikken en ook de dieren die hier de dupe van zijn geworden. Ook hiervan maak ik tekeningen en foto's.

Ik neem echter ook de halfvergane resten van deze slachtoffers mee, of enkel de schedels ervan. Er is een grote kans dat die dan later in een schilderij terug te vinden zijn. Iemand zei ooit eens over mijn werk: "Zijn werk lijkt een ode (eerbiedig gedicht) aan de dode dieren."

Daarmee was ik zeer tevreden." Op de tentoonstelling zijn die schilderijen niet te zien.

Ron Sluik en Reinier Kurpershoek

Ron Sluik (geboren in 1961 in Enschede) en Reinier Kurpershoek (geboren in 1959 in Amsterdam) werken sinds 1982 samen aan video's, die op veel plaatsen in binnen- en buitenland te zien zijn op tentoonstellingen.

Kunstenaars die samenwerken, kom je tegenwoordig in de schilderkunst bijna niet tegen. Bij het filmen is dat ook wat makkelijker, omdat je soms veel apparatuur nodig hebt. Je moet het natuurlijk wel met elkaar eens worden over wat je gaat maken en hoe je de videobeelden monteert ("aan elkaar plakt").

Wat je te zien krijgt, is niet een gewone kijk "door de camera". Ron en Reinier hebben met de camera landschappen "geschilderd". Een gedeelte van de videoband is al genoeg om je te laten zien hoe ze dat deden.